

DE WET VAN DE STERKSTE

Leesexemplaar

**JOS
PIERREUX**

**DE WET
VAN DE
STERKSTE**

P E L C K M A N S

*Mijn carrière is pas op mijn veertigste echt
begonnen. Ik heb niet het gevoel dat ik ze cadeau
heb gekregen. Blij dat het gelukt is.*

— Michaël Borremans

*Waarom winnen
als je er niet over mag opscheppen?*

— Pierre Ux

*Gebaseerd op ware en onware feiten:
de setting bestaat,
de bewoners bestaan,
koekoekkillers niet.*

*Opgedragen aan Daan Van der Sluys:
als je in een fijne badstad woont,
is het leuker om duizend boeken te lezen
dan om een mijl te reizen.*

— vrij naar Confucius

1

‘Noodnummer 112. Met wie spreek ik?’

‘Met Van Opstal Jean-Pierre.’

‘Wat is er aan de hand, Jean-Pierre? En waar ben je nu?’

‘In de wagen van het werk. Een Mercedes-Benz Sprinter van Justitie.’

‘Ik bedoel, waar op de weg, Jean-Pierre? Waar kan ik de interventiewagen heen sturen? Wacht even... De gps van het telefoonsignaal geeft aan dat je belt vanaf de Westkapelsesteenweg. Klopt dat?’

‘Het is mogelijk. De wagen is gekanteld en ik ben in de war.’

‘Is het ongeval net gebeurd?’

‘Geen idee. Ik was bewusteloos.’

‘Hoelang?’

‘Seconden? Minuten? Een uur?’

‘Ben je gewond, Jean-Pierre?’

‘Alles doet pijn... Ik voel bloed... Kan amper bewegen.’

‘Omdat je gekneld zit?’

‘Mijn rechterhand... Ze zit vast aan een stang. Met mijn eigen handboei... Merde! Misschien dat... Nora! Nora!! Nora!!! Oh, mijn god, ik denk dat Nora... dood is.’

‘Nora?’

‘Mijn collega. Komt dat tegen, zes weken voor mijn pensioen. Getver! Het is... Jullie moeten meteen komen! Alarm!!!’

‘Rustig maar. Blijven ademen. We komen eraan, Jean-Pierre.’

Hoofdstuk 1

In bed is een comfortabele houding belangrijk.

Rena rolde een heel klein beetje dichterbij, Luk Borré rolde een heel klein beetje van haar weg. De vijftiger keek naar zijn partner. De nacht had haar een zachtroze teint gegeven. De spieren in haar mondhoeken bewogen even. Haar lippen trilden licht, een minieme contractie in haar wang, haar wenkbrauw die een paar millimeter rees en daalde, een hapering in haar ademhaling.

Geen vergissing mogelijk. Ze leeft.

Toen Luks smartphone plots ging, schoten Rena's oogleden open. Ze sloeg haar handen tegen haar oren en keerde zich dan op haar zij, pakte een kussen en verborg haar hoofd.

Kwart over zes. Een vervelend uur om gewekt te worden. Te vroeg om op te staan en te laat om weer te gaan slapen.

Borré pakte zijn Samsung van het nachtkastje.

Wie belt me op dit tijdstip? En waarom?

'VAN STEENESTRAAT' las hij op het scherm. Luk klemde het mobieltje stevig tegen zijn rechteroor en luisterde naar wat een vertrouwde stem hem op dit uur te vertellen had.

Lechamps klonk opgewonden.

Aan het einde van zijn monoloog zei Borré: 'Nee, toch!' Zijn gezicht stond bevreemd en een heel klein beetje boos. De brigade had al maanden geen dode meer gezien en met het weekend in aantocht kwam dit slecht uit.

'Wanneer?'

'Nu!' zei de brigadier.

'Oké, stuur me het adres door.'

Hersenen functioneren op glucose. 's Morgens energie bijtanken is noodzakelijk om overdag belangrijke intellectuele en fysieke uitdagingen tot een goed einde te brengen. Niet ontbijten leidt tot een verdere daling van de glucoseconcentratie.

Het is dus belangrijk om die na de nachtrust snel te herstellen. Maar er was ook het dieet dat de speurder volgde. Elke yin heeft zijn yang om hem in evenwicht te houden.

Luk hees zich uit bed en ging naar de keuken, waar hij zonder veel enthousiasme vier radijnen uit de koelkast nam en tien schijfjes van een komkommer hakte. Hij at dat met een droge boterham, terwijl hij al die tijd zijn best deed om niet aan de ontbijtzaken op loopafstand te denken. Goede gewoontes, een stalen karakter en stekelige opmerkingen van zijn geliefde hielden hem onder de 80 kilogramgrens. Terwijl hij ontbeet, richtte hij zijn blik naar buiten.

Wat staat me straks te wachten?

Aan een soort vreemde trilling in zijn buik voelde de speurder dat de sfeer omsloeg. Alsof de wind uit het noordwesten kwam en donkere wolken boven de Noordzee bijeendreef, en het in de verte begon te rommelen.

Luk huiverde, maar hij kon niet echt iets bedenken waarvoor hij beducht zou moeten zijn. De keren dat de Knokse speurder niet naar zijn intuïtie had geluisterd, waren de dingen echter aardig bescheten afgelopen.

Je hebt lui die volharden in de boosheid en je hebt er die leren van hun fouten.

Hoofdstuk 2

Op weg naar de plaats delict passeerde de speurder de campus van het algemeen ziekenhuis, die gebaseerd was op een surrealistisch werk van René Magritte en als het ware boven het landschap zweefde.

Iets eerder had hij een terreinwagen gezien op het linkerrijvak, een Land Rover met het opvallende geel-blauwe politiepatroon. Waarschijnlijk zat daarin de wijkagent te wachten op het forensisch team, dat ieder moment kon arriveren.

Pottenkijkers en perslui waren nog niet te bespeuren, misschien omdat het zo vroeg in de ochtend was. Geen bemoeienis was goed, geen journalisten zelfs nog beter.

Verderop lag, onder een dreigende hemel en aan de kant van de weg, een gesloten bestelwagen van Justitie, gekanteld tegen de berm in een greppel. Luk Borré had niet veel met wagens, maar aan het embleem te zien was het een Mercedes Sprinter. Het type dat hem deed denken aan pakjesdiensten, loodgieters, krantenbezorgers en antiquairs. Of aan het vervoer van gevangenen. Wit met blauwe strepen.

De speurder remde, parkeerde in het gras aan de zijkant en stapte uit. Hij cirkelde rond de bestelwagen alsof hij moed verzamelde.

Er was geen zichtbare schade aan de carrosserie, die glansde in het licht van de straatlantaarn, en ook de banden waren intact. Een klapband was dus uitgesloten. De linkerkant van de dubbele achterdeur stond halfopen.

Op het moment dat hij naar binnen wilde gaan, zag de speurder dat Stefaan Athenus met over elkaar geslagen armen tegen de Sprinter geleund stond, zodat onbevoegden de laadruimte niet konden betreden. De brigadier, een verwoed fitnesser, masseerde om de verveling te verdrijven zijn eigen biceps en scrollde door de sociale media op zijn Xiaomi.

Borré liep op zijn twintig jaar jongere collega af.

‘Wat doe jij hier?’ vroeg de speurder, die geen sokken in zijn Mephisto’s droeg. Dauw druppelde langs zijn blote enkels. Het kriebelde.

‘Ook een goedemorgen, Luk,’ antwoordde Stefaan licht gepiëkeerd. ‘Zoals je ziet, houd ik toezicht op de gevangeniswagen. Het probleem waarmee we vandaag te maken hebben is tweeledig. Blijkbaar was de chauffeur die vermoord werd op weg naar AZ Zeno om er een gedetineerde op te halen die daar na een onderzoek onverwacht de nacht moest doorbrengen. Meneer...’ Om de naam juist uit te spreken spiekte de brigadier even op zijn schermpje. ‘... Ahmed Dehma, die in de hal van het ziekenhuis vergeefs op overbrenging zat te wachten, maakte na een tijdje van de gelegenheid gebruik om de plaat te poetsen. Vooralnog blijft hij voortvluchtig.’

Borré dacht een ogenblik na. Een moord én een gedetineerde op de vlucht. Een ontsnapping van een gevangene was een zeldzaam fenomeen. Maar dat iets zeldzaam is, betekent meteen ook dat het bestaat. Moest hij zich nu eerst op het slachtoffer concentreren of op de vluchter? Luk vroeg het zich af. Hij besloot voor de tweede optie te kiezen. Het lijkt zou zich ten slotte niet verplaatsen, de gedetineerde wel.

‘Is Dehma gevaarlijk?’

‘Dat weet ik niet. Hij werd niet bewaakt, maar dat kan te maken hebben met personeelsgebrek.’

‘Denken ze dat de moord op de chauffeur werd gepleegd om zijn vlucht mogelijk te maken?’

‘Geen idee, maar het is een denkspoor. De politie verspreidde een opsporingsbericht en het parket zal hem asap internationaal rapporteren. Er zijn niet zoveel grenscontroles meer, maar zijn foto staat geseind. Ahmed Dehma is 1,75 meter lang en atletisch gebouwd. Hij heeft kortgeschoren haar, een middel-lange donkere baard en geen tatoeages. Op het ogenblik van zijn vlucht droeg hij een blauw T-shirt, een lichtgrijze broek

en zwarte schoenen. Ook wordt met speurhonden naar de gedefinieerde gezocht en de heli werd gemobiliseerd. Tot dusver tevergeefs.'

Het was niet de eerste keer dat de helikopter van de federale politie lokaal werd ingezet. Een maand eerder werd bij een poging tot ramkraak bij La Mine de Diamant, een zaak in tweedehands luxeartikelen en juwelen in de Lippenslaan, ook het vliegend materieel gebruikt. Een oplettende passant zag toen een man met een voorhamer bij de vitrine, klaar om toe te slaan. De getuige belde de hulpdiensten. Zodra hij de politie hoorde naderen, vluchtte de ramkraker. Een uitgebreide zoekactie werd op touw gezet, waarbij een politiehelikopter geruime tijd boven de badstad cirkelde. Toch bleef zoveel machtsvertoon uitzonderlijk.

'We weten niet of de moordenaar en de voortvluchtige een connectie met elkaar hebben en of ze hulp kregen van derden bij het plegen van de feiten of daarna. Ook is niet duidelijk of zij inmiddels over wapens en/of een voertuig beschikken. We kunnen enkel gokken welke richting ze samen of ieder apart zijn uitgegaan.'

'Het lijkt me geen *walk in the park* te worden om dat zonder getuigen aan de weet te komen.' Borré had zich vergeten te scheren en krabde aan de stoppelbaard op zijn kin. 'Wat denk jij, Stef?'

Brigadier Athenus mocht dan niet als het grootste licht van de speurdersbrigade bekendstaan, hij was wel een clevere boy. Hij liet het alleen niet altijd blijken. Vandaag leek hij echter bij de pinken.

'AZ Zeno ligt een eind van de bewoonde wereld. Mogelijk kreeg meneer Dehma bijstand van een medeplichtige, al dan niet met een wagen. Wat de moordenaar betreft merk ik op het eerste gezicht geen andere bandensporen op dan die van de Mercedes Sprinter. Maar dat moet, zodra het niet meer donker is, nader worden onderzocht.' De brigadier was een rokkenjager

met allure, en de volgende opmerking kwam voor Borré dan ook niet uit de lucht gevallen. ‘Als Ahmed geholpen werd, gok ik op het vriendinnetje dat hem in de gevangenis bezoekt. Kijk, Luk, we hebben...’ De brigadier liet zijn Chinese telefoon in zijn zak glijden en begon op zijn vingers te tellen. ‘Een: een dode chauffeur. Twee: een geknevelde bewaker. En drie: een ontsnapte gevangene. Er zijn dus veel vragen.’

‘Zoals?’

‘Is er een verband tussen een, twee en drie? Zo ja, wat was het begin en wat is een gevolg? Blijkbaar is de chauffeuse – zeg je dat zo? – in een hinderlaag gelokt met het doel haar te vermoorden. Akkoord?’

Borré knikte aarzelend.

‘Maar reed de moordenaar de bestelwagen van de baan of deden kompanen dat? Of was de weg geblokkeerd?’ vervolgde Athenus. ‘En poetste Dehma de plaat omdat zijn vervoer niet kwam opdagen, of zorgde iemand ervoor dat zijn vervoer niet opdaagde opdát hij zou kunnen ontsnappen? In beide gevallen is het bizar dat de chauffeur wél en de begeleider níét om het leven werd gebracht. Toch?’

‘Misschien zat het slachtoffer in het complot en werd zij vermoord om haar het zwijgen op te leggen.’

‘Of misschien beloofde Ahmed haar geld of een plaatsje in zijn harem, Luk? Zo kan ik nog een paar dingen bedenken. Mogelijk krijgt de gevluchte gedetineerde assistentie van iemand. Maar belde hij die persoon achteraf of hielp die hem door de moord te plegen?’

‘Op al die vragen zou de begeleider antwoord moeten kunnen geven, Stefaan. Waar is de man? Ik wil hem zo snel mogelijk ondervragen.’

‘Een ziekenwagen bracht hem naar het ziekenhuis.’

‘Hoe erg is hij eraan toe?’

‘Fysiek leek het goed mee te vallen.’

‘Goed? Of verdacht goed?’

‘Dat laat ik in het midden. Hij kan geluk hebben gehad.’

Het politieduo werd overstemd door een voorbijrijdende trekker met oplegger. Ze keken de vrachtwagen na. De twaalf kilometer lange A11 tussen Brugge en Knokke, met aansluitingscomplexen aan onder meer zeeterminals, had het verkeer op de Westkapelsesteenweg enigszins verlicht, maar het bleef er nog steeds behoorlijk druk. Seconden later en met hoge snelheid passeerde een Mercedes-Benz C 400.

Als je je een droomwagen kunt veroorloven, waarom koop je dan zo'n saaie luxewagen? Het is een mysterie.

‘Misschien heeft een voorbijganger iets opgemerkt.’

‘Zou kunnen,’ zei Athenus weinig enthousiast. ‘Al werd zowel de moord als de ontsnapping intussen gemeld in het nieuwsbulletin en heeft nog niemand spontaan gereageerd.’

Mensen bemoeiden zich steeds minder met andermans zaken, tenzij ze er zelf last van ondervonden – of ze hun reactie als hondsdolle hyena's op sociale media konden posten.

Boven het landschap hing een zware donkere wolk, dus vroeg Borré Athenus om de fotograaf meteen als hij arriveerde zoveel mogelijk plaatjes te laten schieten. Aan de kust had je van die dagen waarin onvoorzien de vier seizoenen passeren.

Luk scande de onmiddellijke omgeving en zag een paar stalletjes voor weidedieren.

‘Controleer ze,’ zei de speurder. Af en toe werden dergelijke schuilhokken gebruikt door zwervers en daklozen. De haven van Zeebrugge bevond zich op loopafstand. Vandaar waagden transitmigranten en illegalen de oversteek naar het Verenigd Koninkrijk. Die mensen schuilden in tenten en barakken. Je wist maar nooit of dat de vorige nacht het geval was geweest en een van hen vanochtend iets had gezien. Of ze bereid zouden zijn te praten was twijfelachtig. Ze hadden zo hun redenen om doodsbenauwd te zijn van uniformen.

‘Zwervers komen hier niet meer,’ zei Stefaan stellig.

‘Hoezo?’

‘Mensen willen ’s nachts altijd een soort bescherming boven zich en de stadsdiensten hebben de daken van die stalletjes verwijderd om hen te verjagen.’

‘Altijd leuk om te weten dat het beleid met het migratieprobleem bezig is,’ zei Borré cynisch.

Na het gesprek met zijn collega trok Luk wegwerphandschoenen aan en maakte zich gereed om achteraan in de bestelwagen te klimmen. Die hing minder scheef dan de speurder vanaf de straat had gedacht.

Wil dat zeggen dat de Sprinter met weinig vaart van de weg afreed?

De vering ving veel van het niveauverschil op, waardoor de speurder met wat acrobatie in de laadruimte moest zien te raken, maar eens binnen gewoon op de vloerplaat met antislipcoating kon staan.

Het eerste wat Luk opviel was de halve handboei die aan een horizontale stang bungelde. Een beugel en een paar schakels. Blijkbaar had de bewaker op de stoel het dichtst bij de achterkant gezeten en had iemand hem met één hand vastgeklonken. Hoe was zo iets mogelijk? Waarom had hij zich niet verdedigd tegen de indringer? Zat die kerel op het vroege uur te suffen of werd hij bedreigd?

Borré zag geen bloed. De bewaker had zich gemakkelijk laten overweldigen.

Is dat vreemd? Of maak ik het te groot? Je kunt toch even minder alert, slaperig of afgeleid zijn?

Maar als je in een bestelwagen zit die van de weg wordt gereden terwijl je met de neus in een krant of een boek zit of als je naar een schermpje zit te staren, dan zou die krant, het boek of die tablet op de grond vallen en blijven liggen. Niet?

De hulpdiensten hadden de schakels met een zware ijerschaar gebroken. Zat de rest van de handboei nog aan de bewaker vast? Moesten ze die beugel doorknippen of -zagen? Of

bestonden er ook voor beugelsloten passe-partouts? Het zou wel niet, maar Borré wist het niet zeker.

Nu zijn ogen aan het schemerdonker waren aangepast, liet Luk Borré zijn blik over de rest van het interieur dwalen. Onweerstaanbaar werd zijn aandacht naar de bestuurdersstoel getrokken. Daar zat de chauffeur. Ze was een vrouw van een jaar of dertig die in een goede conditie leek te verkeren.

Tot een paar uur geleden toch. Nu hingen haar armen slap en roerloos links en rechts van het stuur waarop haar hoofd rustte.

Ze droeg geen trouwring, maar je kon aan haar vinger de plek zien waar een ring had gezeten.

Nog niet zo lang geleden gescheiden?

De rug van haar rechterhand was beschadigd en vertoonde een inkeping.

De speurder checkte het onderlichaam.

De voeten van de chauffeur rustten niet op de pedalen, maar stonden ernaast. Wilde dat zeggen dat ze op de laatste momenten van haar leven niet aan het rijden was? Toch zat ze achter het stuur en had ze de gordel om. Kon het dat de motor in panne was gevallen en manoeuvreerde deze vrouw de Sprinter naar de kant?

Maakte het geweld op haar deel uit van een vluchtplan van Ahmed Dehma? Of had de gedetineerde impulsief van de gelegenheid gebruikgemaakt om te ontsnappen? Dat waren de twee belangrijkste vragen die zich opdrongen.

In het eerste geval was het motief van de moord persoonlijk, moest het verleden van de dode chauffeur worden uitgespit en was de moordenaar waarschijnlijk in haar privéleven te vinden. Als Ahmed Dehma intuïtief had gereageerd omdat zijn vervoer niet opdaagde, bevond de vluchteling zich nog in de omgeving. Vermits de ontsnapping in dat geval niet was voorbereid, zou de gedetineerde zich in een nabije schuur of een verlaten huis verbergen en een paar diefstallen moeten plegen om kleren,

voedsel en geld te verzamelen vooraleer hij verder weg kon gaan. Dat zou opvallen en de kans was groot dat hij daarbij geklist zou worden.

In het andere geval – als het geweld onderdeel uitmaakte van een draaiboek van een bende, was Ahmeds baard nu al geschoren, waren zijn haren geverfd, was er een tijdelijke sleeve in plantaardige inkt op zijn arm geplakt en had hij een vals paspoort in handen, waarmee hij zou boarden op een vliegtuig dat hem naar ik weet niet waar zou brengen. Byebye Belgium!

Borré keek aandachtiger.

De pook, tussen de voorste zetels, stond niet in een versneling of parkeerstand, maar in de vrij. De handrem was los.

Is dat niet tegenstrijdig? Moet het logischerwijs niet het een of het ander zijn?

De nek van de vrouw was duidelijk te zien.

Een felrode streep liep van links naar rechts, en in de streep zat een dunne glinsterende draad millimeters diep in het vlees.

Wurging met een koord duurt een paar minuten, maar het is een zekere methode. Ook komt er niet zoveel kracht of behendigheid bij kijken. Je kunt zelf je wapen fabriceren en het laat geen te traceren sporen naar de moordenaar na, zoals vingerafdrukken. Je kunt het moordtuig gemakkelijk meesmokkelen.

Borré hurkte achter het slachtoffer. Hij dwong zichzelf naar de wond te kijken, rustig te observeren en geen afkeer te voelen.

Gemakkelijker gezegd dan gedaan.

De speurder kwam zo dicht bij de vermoorde vrouw dat de geur van haar bloed in zijn neusgaten drong. Luk voelde zijn maag naar beneden glijden. Hoewel hij beseftte dat hij niets mocht aanraken, stak hij toch zijn hand uit om met de top van zijn wijsvinger de wurgkoord licht te beroeren. Het moordwapen bleek van metaal te zijn.

Zelfs als je gefouilleerd wordt, zullen weinig mensen veronderstellen dat je met een eind ijzerdraad iets verschrikkelijks van zins bent.

Zo'n dun eind kabel vond je overal. In doe-het-zelfzaken,

op werven en in huis. Borré had ooit een huurmoordenaar opgepakt die voor zijn moorden de verstevigingsdraad gebruikte die in de voorpanden van zijn jasje zat. Pas toen dat ontdekt werd, begrepen ze waarom de man stevast colberts met gepunte revers droeg. Ook toen die uit de mode waren!

Het leek erop dat de moordenaar de vrouw langs achteren een lus om de hals had gelegd en die vervolgens had aangetrokken totdat de vrouw was gewurgd.

Buiten werd het verkeer almaar drukker.

Het achtergrondgeluid overstemde Borrés tinnitus. Het ene lawaai dat naadloos aansloot bij het andere. De speurder voelde zich alsof zijn lichaam in een bad van rumoer werd ondergedompeld. Hij raakte erdoor in een soort van trance. Na misschien wel vijf minuten merkte Luk dat hij nog steeds gebukt achter de vermoorde vrouw zat en dat alle spieren in zijn rug, armen en nek strak stonden.

Bij het rechtop komen bespeurde de speurder een barst in de voorruit van het busje, ter hoogte van de passagiersstoel.

De meest voorkomende oorzaken van zo'n barst zijn aanrijdingen, steenslag en vogels die tegen het raam vliegen.

De vijftiger liep met gebogen schouders onder het versterkte dak van de wagen naar de voorruit en ging met zijn duimnagel over de barst. Het voorwerp dat de beschadiging had aangericht, had duidelijk van binnenuit het glas geraakt. Dat moest met behoorlijk wat kracht zijn gebeurd.

Luk zocht, maar vond niets dat de barst kon hebben veroorzaakt. Hij riep zijn collega bij zich.

‘Denk je dat een kind vanaf een brug een steen kan hebben gegooid?’ vroeg Athenus, die Borré naar de barst zag kijken.

‘Er is in de verste verte geen brug te zien,’ zei Borré peinzend. ‘De ruit is gebarsten, maar niet aan diggelen. De beschadiging gebeurde aan de binnenzijde. Ik probeer alleen maar te bedenken wat er gebeurd kan zijn.’

‘Misschien was die barst er al eerder.’

‘Zo voelt ze niet. Er zit geen vuil in.’

Borré en Athenus stapten uit en liepen samen naar de wagen van Borré.

‘Laat de technische recherche dus straks naar die fissuur kijken, Stefaan.’

‘Nog iets?’

‘Oh, ja! Zeg ook dat ik vingerafdrukken wil van de knop op de versnellingspook en de handrem.’

‘Oké.’

‘Zijn dat Jordans?’ vroeg Borré, wiens blik plots op het veelkleurige schoeisel van zijn collega viel.

‘Nee, Luk. Sneakers van de Aldi. De op een na beste.’

Na het bezoek aan de plaats delict trok Borré naar de Van Steenestraat, naar het politiecentrum dat daar gevestigd was in het omgevormde en uitgebreide gebouw van de vroegere meisjesschool.

In de toiletruimte aan de wastafel stond de speurder zorgvuldig zijn handen te wassen met de vloeibare zeep uit de houder toen zijn telefoon rinkelde. De begeleider was uit het ziekenhuis ontslagen en kon bij hem thuis worden verhoord.

Nu al? Zo snel!

Hoofdstuk 3

Hoewel het schilderachtige polderdorpje Oostkerke, een deelgemeente van Damme, vaak het mooiste dorp van West-Vlaanderen werd genoemd, telde het gestaag minder inwoners. De familie Van Opstal – vader, moeder en zoon – woonde er in het centrum aan een smalle, met bomen omzoomde weg die geplaveid was met kasseistenen alsof hij solliciteerde om in het parcours van Parijs-Roubaix te worden opgenomen. Hun woning was een statig oud herenhuis van geelbruine baksteen.

Luk Borré klopte aan en de deur werd bijna onmiddellijk opgedaan door een vrouw met een schuingeknipte pony. Haar zwarte jurk zette haar rondingen in de verf, vooral omdat haar taille ingesnoerd werd met een brede witte ceintuur.

‘Politie Knokke, Luk Borré. Mevrouw Van Opstal?’

‘Zeg maar Irene.’ Een stevige droge hand werd naar de Knokse speurder uitgestoken. ‘Kom binnen, kom binnen.’

Zodra Luk over de drempel was gestapt, vielen hem de dubbele deuren, de hoge balkenplafonds, het decoratieve pleisterwerk en de donkere geboende vloerplanken op.

‘Mooi pand!’

Prijzig!

‘Mijn overgrootvader was brouwer. Pittig bier met een stevige schuimkraag dat hergistte in de fles. Een succesverhaal tot ver buiten de streek.’ Irene Van Opstal drukte haar hand tegen haar weelderige boezem. ‘Van vava wordt verteld dat hij elke euro... pardon, het was toen nog frank, dat hij elke frank drie keer omkeerde voor hij hem uitgaf. Hij haalde oude klompen van het werkvolk uit de afvalbak, herstelde ze en droeg ze zelf. Hij schreef brieven op de achterkant van documenten, omdat papier op twee kanten beschreven moest worden voor hij het weggooid. En hij bestelde zijn facturen persoonlijk aan huis om geen postzegels te moeten plakken.’

‘Echt?’

‘Wat wil je? De man had nog armoede gekend. Hij kocht dit huis. Het is al vier generaties in de familie. Maar wij zullen wel de laatsten zijn, want het lijkt opeens aan niets meer te voldoen. Isolatiernorm, bodeminformatie, EPC-waarde, asbestcertificaat, renovatieplicht, woningpas... Ze willen de middenklasse haar eigen woonst afpakken.’

Het viel de politiemann steeds vaker op hoe kwaad brave mensen op de wereld waren geworden. Luk vond die evolutie angstaanjagend.

Met zijn galmende echo's en krakende deuren etaleerde het interieur de sfeer van een pastorie. Opdat Luk Borré er zou willen wonen, zou de woning misschien wat moderner aangekleed moeten zijn, maar zeker ook netter onderhouden.

Hoewel het geen speciaal moment was om de tijd aan te geven, galmde ergens een klok. In de gang hingen oude familieportretten, inbegrepen een foto van het echtpaar op canvas. Aan het spandoek op de achtergrond te zien was de foto genomen ter gelegenheid van hun dertigjarige huwelijk. Gezien het feit dat hun verbintenis zo lang standhield dat ze ivoor haalde, nam Borré aan dat het echtpaar gelukkig samenwoonde.

Een rij zilveren bekers stond op een kast. Aan de inscripties te lezen waren ze een paar jaar geleden gewonnen op golfturnoien.

‘Uw man komt net uit het ziekenhuis en u bent aan het koken?’ zei de speurder, zijn neus in de lucht priemend. Ergens in het huis was een deur opengegaan en door de luchtverplaatting kwamen de aroma's van frietjes, botersaus en gebakken vis aangezweefd. ‘Ruikt heerlijk.’

‘De liefde gaat door de maag, meneer Borré.’

Borré liep achter Irene aan naar de woonkamer annex veranda die uitzicht bood op de stompe, vroeggotische toren van de driebeukige Sint-Quintinuskerk. Hier hingen aan de muren grote antieke landschapsschilderijen tussen boekenkasten, dres-

soirs en nog meer ouderwetse meubels. Ook stond er een zwart bankstel, waarin Jean-Pierre Van Opstal weggezakt zat.

‘Koffie?’

‘Voor mij zo zwart mogelijk, graag.’

Terwijl Irene kopjes uit de vitrine van een kast met veel houtsnijwerk haalde, ging Borré tegenover haar echtgenoot zitten.

‘Hoe gaat het?’ vroeg de speurder, Jean-Pierre Van Opstal monsterend.

De man had een volle bos grijs haar, hoekige kaken en een joviale uitstraling, ondanks de diepe groeven om zijn mond en ogen. Ook vertoonde Jean-Pierre een rechte snee op zijn voorhoofd, maar die was in het ziekenhuis blijkbaar niet ernstig genoeg bevonden om ze met een pleister te beschermen.

‘U begrijpt dat ik aantekeningen maak?’

‘Euh... Natuurlijk.’

Borré haalde zijn notitieboekje tevoorschijn.

‘Ik wil graag horen hoe de moord op de chauffeur is verlopen,’ zei de speurder scherp.

‘In dat geval zullen jullie snel uitgepraat zijn,’ kwam mevrouw Van Opstal bazig tussenbeide, terwijl ze schoteltjes op het bijzettafeltje plaatste.

Borré verpinkte niet. Rena gebruikte die ook altijd. Bij de een had het met etiquette te maken, bij de ander met netheid.

‘Jean-Pierre weet niets meer. Alles is wazig, gewoon... wég. In het ziekenhuis vonden ze in zijn bloed en zijn urine sporen van ketamine.’

‘Ach, zo,’ zei Borré enigszins inbindend.

Ketamine is een hallucinogeen dat ook als verdovingsmiddel wordt gebruikt.

‘De hele ochtend is een waas.’ Jean-Pierre Van Opstal ademde zwaar en veegde met zijn handen over zijn gezicht. Op zijn voorhoofd stonden zweetdruppels. Irene legde haar hand op zijn schouder. ‘Een zwart gat.’

‘En hoe kwam die ketamine in uw bloed en urine? Hebt u daar een verklaring voor?’

Mismoedig haalde Van Opstal zijn schouders op. ‘Geen idee.’

‘Hebt u van iemand iets te eten of te drinken aangenomen? Kunt u zich dat nog herinneren?’

‘Jean-Pierre hoeft niet te schooien bij een vreemde,’ intervenieerde mevrouw Van Opstal opnieuw ongevraagd. ‘Ik maak elke dag zijn boterhammetjes klaar zoals hij die het liefste heeft.’

Haar echtgenoot zond zijn partner een gespannen blik, waarvan zij geenszins onder de indruk was. Ze begon koffie in te schenken en probeerde daarna met een zilvereren tang koekjes van een tupperwaredoos naar een schaalteje te brengen. Dat lukte amper, want haar vingers kregen niet genoeg vat op de tang. Het frustreerde haar en toen de vrouw ook nog eens binnensmonds begon te mopperen, stond Borré op en deed het in haar plaats.

‘Werd u dan verplicht om iets in te nemen?’ richtte de speurder zich tot de echtgenoot, zodra hij opnieuw was gaan zitten. ‘Of is iemand dicht genoeg gekomen om u te kunnen prikken?’

‘Nee. Het is een raadsel.’

‘Bewaren jullie ketamine in huis?’

Een man die aan alzheimer leed, stierf aan een inwendige bloeding. Onderzoek wees uit dat de bejaarde een dubbele dosering van een bloedverdunner had genomen. Een vrouw mengde rattengif in het eten van haar en haar echtgenoot. Ze verwarde het gif met de kardemompeulen die zij in dezelfde kast bewaarde. Hun zenuwstelsel raakte aangetast, de hersenen zwollen op en het echtpaar crepeerde. Na hartaandoeningen en kanker zijn medicijnen de belangrijkste doodsoorzaak in Europa. Vaak overlijden mensen omdat ze een te hoge dosis of de verkeerde pillen innemen.

‘Ketamine?’ kreet mevrouw Van Opstal. ‘Hoe zou ik daaraan komen? Wat de dokter voorschrijft, haal ik in de apotheek, het overige bestel ik online.’

‘Ik heb vanochtend niets anders gegeten dan de boterhammetjes met ham en kaas die Irene had klaargemaakt. Dat zweer ik.’

Borré vroeg zich af of de gevangenisbewaker geen ijdele eed aflegde. De speurder zou hem begrijpen. Ook hij had liever dat zijn partner onwetend bleef van de rek die op zijn dieetregels zat. Op een later tijdstip zou Luk de kwestie nog eens aansnijden. Misschien zou de man onder vier ogen toegeven dat hij van een collega een praline had aangenomen, of bij een tankstation was gestopt om een chocoladereep te kopen.

Jean-Pierre haalde diep adem en vervolgde: ‘Toen ik in de bestelwagen onderuitging, moet ik met mijn hoofd ergens tegenaan zijn gevallen. Of ik liep die snee in mijn hoofd op toen de Sprinter in de gracht kantelde. Het zou zomaar kunnen.’

Nadenkend nam Borré een bokkenpootje. ‘Lekker!’ zei de speurder met volle mond. ‘Van bij Tante Marie in de Kerkstraat? Of Au Petit Pain d’Or op de Kustlaan?’

‘Zelf gebakken.’

‘Nee, toch? Amai!’ De speurder had zelden zo’n exquis bokkenpootje gegeten. Dat kon ook komen doordat hij ze al lang niet meer had geproefd. ‘Hoe verliep het vervoer van Ahmed Dehma, Jean-Pierre?’

‘Van wie?’

‘Ahmed Dehma. De gedetineerde die jullie in het ziekenhuis moesten ophalen en die op de vlucht sloeg. Wat vond u van de man?’

‘Ik ken hem niet, meneer Borré. Misschien als u me een foto zou laten zien...’ Jean-Pierre spreidde zijn handen. ‘Ik doe mijn job, maar probeer niet naar de sprookjes van gevangenen te luisteren, of toch zo weinig mogelijk. Als God zijn vergissingen in een boek schreef, zouden al hun namen daarin voorkomen. Ze hebben immers nooit iets misdaan.’

‘Het wetboek voorziet sancties voor hen die aangesteld zijn om een chauffeur te vergezellen tijdens een rit, maar die nalatig

blijken,' zei Borré. 'Wist u dat, meneer Van Opstal? Personen die instaan voor begeleiding kunnen krachtens het strafwetboek gesanctioneerd worden wanneer ze hun taak verzuimen. Acht dagen tot vijf jaar. Het hoeft zo'n vaart natuurlijk niet te lopen, maar dan moet u nu eerlijk zijn.'

'Ik ben gevangenisbewaker geworden op mijn twintigste, meneer Borré. Minder dan twee maanden voor mijn pensioen heb ik een blanco dossier. Dat u insinueert dat ik een leugenaar zou zijn, vind ik...'

'Jean-Pierre is bij de cipersvakbond,' zei Irene gebelgd. En dan fijntjes: 'Zal ik de afgevaardigde verwittigen?'

'Laat maar,' zei Borré, die wist dat bij het syndicaat het gesprek zou verdergaan met een staking. Hij zocht naar een manier om informatie te krijgen die Jean-Pierre Van Opstal waarschijnlijk liever niet deelde. 'U houdt niets voor me achter, toch?'

'Zoals?'

'Het mag niet, maar tijdens de dode uren bezorgen collega's van mij af en toe pakjes voor bevriende winkeliers.'

'Het is niet omdat de politie sjoemelt dat anderen dat ook doen, niet? Een politiewagen voor de deur valt trouwens minder op dan een bestelwagen voor gevangenenvervoer.'

'Misschien gaven jullie iemand een lift. Nee? Het was vroeg op de ochtend, tijd zat. Hielden jullie een plas- of een rookpauze om de tijd te verdrijven? Ook niet?'

'U zoekt iets wat er niet is.'

'Werkelijk? Ervaring leerde me dat vrijwel iedere verhoorde dingen verzwijgt. Vaak zijn het details waarvan hijzelf denkt dat ze onbelangrijk zijn. Zaken die iemand over het hoofd ziet of waarvoor hij zich schaamt, kleinigheden die het daglicht niet kunnen verdragen en dingen die onbenullig lijken... Stil nu even, mevrouw Van Opstal,' zei Borré, die zag dat ze alweer op het punt stond tussenbeide te komen. De speurder legde haar met een handgebaar het zwijgen op.

‘Het kan van alles zijn, meneer Van Opstal, en de oorzaak is vaak menselijkheid. Een cipier die de gevangene ongestoord een telefoontje laat plegen, die een fles alcohol binnensmokkelt, die een brief ongelezen op de post doet... Als dergelijke feiten uiteindelijk toch aan het licht komen – geloof me, dat doen ze bij moord en uitbraak uiteindelijk altijd – worden ze buiten proportie opgeblazen. Niet zelden verandert een gevangenebewaker erdoor in een medeplichtige. Dat wilt u niet meemaken. Als er iets speelde tussen u, de chauffeur en Ahmed Dehma of tussen twee van jullie drieën is dit uw kans om het uit te leggen.’

Jean-Pierre loerde in de richting van Irene. Die klemde haar lippen even op elkaar alsof ze hem tot zwijgzaamheid aan wilde manen. De beweging was bijna onmerkbaar, maar ontging Borré niet. Het gezicht van de gevangenebewaker werd rood. De speurder had hem nog niet zien blozen.

‘Ja?’

‘Er is misschien... misschien toch iets dat ik wil...’ Van Opstal klemde zijn handen tussen zijn knieën om het bibberen te laten ophouden. ‘Dat ik wil... verduidelijken...’

‘Jean-Pierre?’ moedigde Borré aan.

‘Professioneel werkten Nora en ik weliswaar samen, maar we praatten niet met elkaar.’

‘Jullie waren niet on speaking terms? Begeleider en chauffeur praatten niet met elkaar? Waarom?’

‘Nora heeft een tijd iets gehad met onze zoon. Dat liefdesverhaal is slecht afgelopen.’

Meteen daalde in de kamer een stilte neer. Borré noteerde wat in zijn boekje en dacht verder na.

‘Het is verleden tijd en het heeft niets met vandaag te maken,’ doorbrak Irene Van Opstal resoluut de inertie. ‘Ik begrijp totaal niet waarom je die koe uit de gracht haalt, Jean-Pierre.’

Zelfs als het niet helemaal de bedoeling van de vrouw was om haar ex-schoondochter met een herkauwend zoogdier te

vergelijken, voelde Borré door haar woordkeuze aan wat Irene van Nora vond. Omdat de jonge vrouw een paar uur eerder het slachtoffer van een misdrijf werd, was dat een verbijsterende vaststelling.

‘Kwaad spreken over een dode wordt afgekeurd,’ berispte de speurder haar.

‘Niet door mij,’ zei ze bits.

‘Je kunt dat denken, Irene, maar zoiets laat je niet over je lippen rollen,’ zei Jean-Pierre en hij zette nogal bruusk zijn kopje neer, tot lichte consternatie van zijn wederhelft. Die was zoveel onverzettelijkheid duidelijk niet gewend en keek geschrokken op.

‘Hoe hebben die twee elkaar leren kennen?’

‘Hij,’ zei Irene. Haar misprijzen nauwelijks verbergend wees ze met haar kin in de richting van haar echtgenoot. ‘Hij heeft hen aan elkaar voorgesteld, Jean-Pierre “Cupido” Van Opstal.’

‘Hou toch je klep, vrouw.’

Wil hij de leiding van het gesprek in handen houden omdat hij bang is dat zijn eega haar mond voorbijpraat? Of vindt Jean-Pierre dat de emmer der vernedering lang genoeg over hem is uitgekieperd?

‘Ik dacht dat ik een handje moest helpen, meneer Borré,’ zuchtte de geviseerde echtgenoot. ‘Zie je, toen Nora als chauffeur bij Justitie begon te werken, was ze op de dool. Haar vorige relatie was desastreus afgelopen, dat was geweten. Jethro was twintig en had nog nooit een echte relatie gehad.’

‘Nee? Hoe kwam dat?’

‘Onze zoon had andere interesses. Vlakbij is een golfclub met 36 holes, be kroonde banen en professionals die starters bijstaan. Toen hij zes jaar was, volgde Jethro initiatie. Hij bleek een natuurtalent. Zo getalenteerd dat hij als tiener naar een topsportschool ging, waar het onderwijsprogramma volledig op de behoeften van golfers was afgesteld. Zijn opleiding zou vijf jaar in beslag nemen. Hij droomde ervan om te excelleren op de Olympische Spelen. Ik weet dat dat blufferig overkomt, maar

hij had zoveel talent. Onze zoon was op jonge leeftijd al beter dan zijn lesgevers en veel professionele spelers. Veel beter. Maar toen sloeg het noodlot toe. Toen hij op de putting green een slag stond te oefenen, sloeg een andere speler een bal vanaf de tee – dat is de afslagplaats – in zijn richting. Het balletje raakte Jethro op zijn oogkas. De gemiddelde balsnelheid bij een swing is ongeveer 280 kilometer per uur. Zijn oog kon niet gered worden.’ Van Opstal slikte een brok weg.

Zoveel jaren later, nog steeds geëmotioneerd.

‘Het werd vervangen door een prothese. Jethro raakte nooit nog een golfstok aan. Met zijn carrière was het afgelopen. Kunstogen waarmee de drager daadwerkelijk kan zien, bestaan immers niet.’

Borré wachtte af, zweeg. De speurder wist dat mensen die hun verhaal kunnen doen hun bescherming laten zakken en loslippiger worden, dus hij gaf hun de ruimte om te praten.

‘Jethro moest een ooglapje dragen en door zijn handicap bleek hij heel gevoelig voor de luttele vrouwen die hem aardig leken te vinden.’

Van Opstal schraapte nogmaals zijn keel en ging verder met een lichte trilling in zijn stem. ‘Toen Nora interesse in hem toonde en zij meteen wilde gaan samenwonen, liet hij zich meeslepen. We konden hem niet tegenhouden, Jethro was ervan overtuigd dat het voor het leven was.’

‘En wie financierde dat samenwonen?’ vroeg Borré.

‘Wie dacht je?’ schamperde Irene. ‘Het enige wat zij wilde was iemand die alles voor haar betaalde en naar haar pijpen danste. Jethro had in cryptomunten geïnvesteerd toen die pas op de markt kwamen. Hij verkocht ze met veel winst. Maar zelfs dat geld volstond niet. Het ene moment hemelde Nora onze Jethro op, het volgende kraakte ze hem af tot onder de grond.’

‘Ze vond zijn gedrag niet eh... mannelijk genoeg.’

‘Sommige vrouwen willen nu eenmaal geen lieverd, maar tegen de muur gekwakt worden,’ zei moeder Van Opstal.

Irene leek het idee te hebben dat zij Jean-Pierres uitspraken diende te verduidelijken. Of beter: upgraden. Aan de ene kant kreeg Borré schoon genoeg van haar giftige interventies, maar tegelijk besepte de speurder dat een boze vrouw weliswaar niet schoon praatte, maar wel op een onaangename manier de waarheid onthulde.

Daarom liet hij mevrouw Van Opstal betijen.

‘Poetsen, koken, afwassen... Jethro deed alles in huis. Bij ieder meningsverschil moest zij gelijk krijgen. Nora behandelde mijn zoon afschuwelijk.’

‘Onze zoon, Irene. Luister, meneer Borré, er zijn altijd twee kanten aan elk verhaal. We weten dus niet precies waarom de vlam uitging. Zijn moeder en ik nemen aan dat Jethro ons een gekuiste versie van de breuk heeft gegeven. Jammer,’ zei de gevangenenbewaker triest, ‘want ik keek er zo naar uit om opa te worden.’

‘Gelukkig is het er niet van gekomen,’ zei zijn echtgenote. ‘Wat een moeder zou dat kind gehad hebben!’

Er zijn geen twee wezens die elkaar zo de duivel kunnen aandoen als de ene vrouw de andere.

‘Onze zoon hield aan de relatie niet enkel een flink trauma over maar ook een financiële kater, meneer Borré. Noodgedwongen woont hij weer bij ons. Op zolder, in een spartaans ingericht kamertje.’

Borré zei even niets, terwijl hij peinzend het laatste slokje koffie bekeek, die koud was geworden.

‘Was de verhouding van je ex-schoondochter met de gede-tineerde Ahmed Dehma professioneel?’

‘Tja, Nora is... was Nora. Bij momenten een verschrikkelijke flirt met iedereen. Meer kan ik niet zeggen.’

‘Oke,’ zei Borré, aanstalten makend om op te staan. ‘Hebt u iets voor mij achtergehouden, meneer Van Opstal?’

‘Nee.’

Luk zag dat de hand die het kopje vasthield zachtjes beefde.